

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет Декоративно - прикладного мистецтва
Кафедри монументального і станкового живопису

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 11 КОЛЬОРОЗНАВСТВО

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
освітня програма	Монументальний та станковий живопис
спеціальність	В4 Образотворче мистецтво і реставрація
тип дисципліни	обов'язкова
мова викладання	українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми

АБО

Керівник проектної групи

Осадча О.А.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

26.08.2025 № 1

В.о.завідувач кафедри Васкевич О.Є.

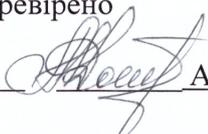
Васкевич О.Є.
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю 023 Образотворче, декоративне мистецтво, реставрація.

КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. – 12 с.

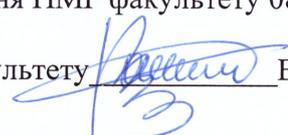
Розробник: Ільїна Тетяна Анатоліївна, старший викладач кафедри монументального і станкового живопису, ilyina_t@kdidpamid.edu.ua

Робочу програму перевірено

Декан факультету Алла ДЯЧЕНКО
08.09.2025р.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 08.09.2025 № 1

Голова НМР факультету Валентина КОСТЮКОВА.

© _____, 2025 рік

© КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2025 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Обов'язкова	
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-grafichnogo-dyzajnu/	Спеціальність (освітня програма): В4 Образотворче мистецтво і реставрація. Монументальний та станковий живопис.	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин – 90	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3		1-й	
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		45 год.	
		Самостійна робота	
		45 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: Поточний, підсумковий			
Форма контролю: Залік			

1 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Кольорознавство**» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

4 Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

знати: основні складові природи кольору, основні групи кольорів та фарб, стислу історію його систематики, класифікації, основи символіки, психофізіологічні, емоційні реакції людини на колір.

вміти: - виконувати зразки кольорових викрасок, різні види змішування та гармонізації кольорів, застосовуючи різні художні матеріали;

- оперувати явищами контрасту, нюансу, іррадіації;

- визначити тип колориту, тональність;

- застосовувати асоціативний вплив кольору та кольорових поєднань для вираження та корекції психоемоційного стану людини;

- вміло використовувати колір у курсових і творчих роботах.

- знаходити найдоцільніше колористичне рішення проектного завдання.

- вміти виражати через роботу з кольором індивідуальні здібності і власні творчі нахили.

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Семестр 1										
Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.	15		15							
Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації.	29		10		19					
Тема 3. Теорії кольорових гармоній.	22		10		12					
Тема 4. Символіка кольорів. Колористика художнього твору.	24		10		14					
Усього годин	90		45		45					
Вид контролю: (залік)										

5.2 Теми лекцій – не передбачені навчальним планом

5.3 Теми семінарських занять не передбачені навчальним планом

5.4 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	<p>Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.</p> <p>1.1. Ахроматичний діапазон. <i>Виконати ахроматичні розтяжки. А4. Гуаш.</i> <i>Ахроматичні композиції різних діапазонів. А5. Гуаш.</i> <i>Порівняння по світлоті. А4. Гуаш.</i></p>	4	
	<p>Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.</p> <p>1.2. Спектр А. <i>Виконати малий хроматичний круг (8 основних кольорів). А4. Гуаш.</i> <i>Хроматичні розтяжки. А4. Гуаш.</i></p>	8	
	<p>Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.</p> <p>1.3. Спектр Б. <i>Виконати безперервний великий хроматичний круг на 24 кольори. А4. Гуаш.</i></p>	4	
	<p>Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.</p> <p>1.4. Основні і похідні кольорів в крузі. <i>Виконати таблиці пар додаткових кольорів. А4.</i> <i>Композиції в теплих і холодних кольорах. А5. Гуаш.</i></p>	4	
	<p>Тема 1. Природа кольору. Спектр. Класифікація кольорів. Контрасти. Просторові та інші властивості кольорів. Змішування кольорів.</p> <p>1.5. Механічне змішування кольорів. <i>Виконати лесування. А4. Акварель.</i> Аддитивне (оптично-просторове) змішування. <i>Вправа: штрихами товщиною до 1 мм виконати оптичні суміші червоного і жовтого (оранжевий), червоного і синього (фіолетовий) і т.д. кольорів. А4.</i> <i>Лінери, фломастери.</i> <i>Виконати композицію в стилі пуантілізму. А4.</i></p>	5	

	<i>Гуаш, акварель.</i>		
2	<p>Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації.</p> <p>2.1. Дія контрастів. Ньюанс. <i>Виконати таблиці контрастів. Гуаш або аплікація. Явище іррадіації. Виконати зразки подолання явища іррадіації. А5. Аплікація або гуаш.</i></p>	3	
	<p>Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації.</p> <p>2.2. Виступаючі і відступаючі кольори. <i>Виконати аналогічні композиції з застосуванням холодних, теплих, світлих і темних тонів. А5. Гуаш. Кольорова перспектива. Виконати композиції кольоровою і повітряною перспективою. А5. Гуаш.</i></p>	3	
3	<p>Тема 3. Теорії кольорових гармоній.</p> <p>3.1. Кольорові гармонії за кругом Шугаєва. Однотонові поєднання. <i>Побудувати однотонові гармонії, використовуючи три кольори одного кольорового тону (контраст за світлотою і насиченістю). А5. Гуаш.</i></p>	3	
	<p>Тема 3. Теорії кольорових гармоній.</p> <p>3.2. Поєднання споріднених кольорів за кругом Шугаєва. А) Гармонійне поєднання споріднених кольорів послаблених насиченості (висвітлені); споріднених затемнених кольорів; поєднання кольорів різних світлот і насиченостей. А5. Гуаш. Б) Гармонійні поєднання споріднених затемнених кольорів. Виконати поєднання споріднено-контрастних кольорів з додаванням одного кольору висвітленого чи затемненого з тіньових рядів поєднуваних кольорів. А5. Гуаш. В) Гармонійні поєднання кольорів різних світлот і насиченостей. <i>Вправи виконати із застосуванням споріднених кольорів усіх 4-х груп). А5. Гуаш.</i></p>	3	
	<p>Тема 3. Теорії кольорових гармоній.</p> <p>3.3. Види споріднено-контрастних поєднань. Хорди. Тріади. Чотирикутники. Сікстет. <i>Виконати поєднання споріднено-контрастних кольорів з додаванням одного кольору висвітленого чи затемненого з тіньових рядів поєднуваних кольорів. (Виконати зі споріднено-контрастними кольорами всіх 4-х груп); поєднання споріднено-</i></p>	3	

	<i>контрастних кольорів, світлотні відношення – зближені; поєднання споріднено-контрастних кольорів, світлотні відношення - різні. А5. Гуаш.</i>		
	Тема 3. Теорії кольорових гармоній. 3.4. Контрастні поєднання. Жовто-синя, червоно-зелена основні осі. <i>Гармонійні поєднання контрастних кольорів (3-4 кольори) різної насиченості з двох основних і двох проміжних осей. А5. Гуаш.</i>	3	
4	Тема 4. Символіка кольорів. Колористика художнього твору. Колір-знак. Символіка кольору у різних культурних і історичних традиціях. <i>Виконати колористичні композиції в стилістиці певної епохи, традиції. А4. Гуаш.</i>	3	
Усього годин за I семестр		45	

5.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1	Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації. Виконання формальних абстрактних композицій кольорового образу певного психологічного стану (людини, музичного твору, явищ природи). А5.	4		Поточний, підсумковий
2	Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації. Виконати тест М. Люшера (фундаментальні закономірності зв'язку між різноякісними кольоро-енергіями та певними психічними процесами, станами, явищами). Тест за Г.Є. Бреславом для визначення хромотипу особистості, що сформований під дією кольорових впливів на бази	2		Підсумковий

	фізіологічного типу нервової системи.			
3	Тема 2. Фізіологічні, психологічні, емоційні властивості кольору. Кольорові асоціації. Реферат «Психофізіологічна, емоційна дія кольору»	13		Підсумковий
4	Тема 3. Теорії кольорових гармоній. 4 типи кольорових гармоній за кругом Шугаєва. Виконати вправи-клаузури. А5.	12		Підсумковий
5	Тема 4. Символіка кольорів. Колористика художнього твору. Зробити письмовий колористичний аналіз художнього твору.	4		Підсумковий
6	Тема 4. Символіка кольорів. Колористика художнього твору. Реферат «Символіка кольору: історичний, культурний аспект»	10		Підсумковий
Усього годин за I семестр		45		

5.6 Індивідуальне навчально-дослідне завдання - не передбачені навчальним планом

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання: двічі на семестр проводиться рубіжний контроль (проводяться проміжні перегляди, на яких необхідно представити певний обсяг роботи, передбачений програмою), додатково відбуваються індивідуальне опитування, співбесіда, поточна перевірка виконання завдань.

Кінцеве оцінювання проводиться шляхом заліку під час сесії.

7 Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Робота в аудиторії	15	
Перевірка виконання практичних завдань	2x10=20	
Рубіжний контроль	2x15=30	
Оцінка реферату	2x15=30	
Представлення додатково творчих робіт	5	

на тему колористики		
Залік		
Всього		100

8 Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Кожний змістовий модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуються наступні види робіт:

1. Відвідування занять.
2. Своєчасність виконання навчальних завдань.
3. Обсяг виконання завдання.
4. Якість виконання завдань.
5. Творчий підхід у виконанні.

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Виконання вправ. Збір, аналіз, систематизація дослідницького матеріалу за темами рефератів. Перевірка практичних варіантів за темами завдань.

Виконання самостійної роботи студентів контролюється викладачем постійно на кожному аудиторному занятті.

Самостійна робота є складовою підсумкового оцінювання успішності студента.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Оцінка модульного контролю визначається за результатами поточного контролю аудиторної і самостійної роботи студента шляхом накопичення сумарної оцінки протягом навчального модуля і оцінки модульного контролю. Контроль проводиться в повному обсязі шляхом оцінювання рівня якості, обсягу та майстерності виконаної роботи, рівня засвоєння теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Модульний контроль є складовою підсумкового оцінювання.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Залік, наявність укомплектованої папки з завданнями і рефератів. Досягнення стану мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу протягом семестру на підставі: - результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, самостійних заняттях; - результатів модульного контролю.

Оцінка семестрового заліку (залікова оцінка) визначається за результатами двох модульних контролів у семестрі як середньоарифметична сума балів двох модульних оцінок за 100-бальною шкалою.

Орієнтовний перелік питань до семестрового контролю

Яка природа кольору?

Як в результаті оптичного змішування додаткових кольорів отримати наближений до ахроматичного колір?

Описати фізіологічну дію основних кольорів.

Як символіка кольору виявляє його смислову функцію?

Яку роль символіка кольору відігравала в різні періоди історії в ідейно-образному змісті художніх творів?

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад заліку

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
T1.1. Ахроматичний діапазон.	9
T1.2. Малий хроматичний круг. Хроматичні розтяжки.	12
T1.3. Великий хроматичний круг на 24 кольори.	9
T1.4. Основні і похідні кольори круга. Пари додаткових кольорів. Теплі і холодні кольори.	5
T1.5. Змішування кольорів.	9
T2.1. Контрасти. Нюанси. Іррадіація.	5
T2.2. Виступаючі і відступаючі кольори. Кольорова перспектива. Психофізіологічна, емоційна дія кольору.	18
T3. Кольорові гармонії за кругом Шугаєва (4 типи).	18
T4. Символіка кольору.	15
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Методичний фонд викладача. Методичний фонд кафедри. Бібліотеки. Конспекти лекцій. Навчальні посібники (в тому числі електронні). Робоча навчальна програма. Електронні презентації, відеофільми. Студенти виконують завдання вручну фарбами на папері. За допомогою комп'ютерного обладнання допускається здійснення пошуку інформації для рефератів.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Ліатріс Айзмен, Кіт Рекер. PANTONE: XX століття в кольорах. –К., ArtHuss, 2024.
2. Йозеф Альберс. Взаємодія кольору. –К., ArtHuss, 2024.
3. Патрік Беті. Анатомія кольору. –К., ArtHuss, 2023.
4. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. К.: ArtHuss, 2022. 96 с.
5. Овсійчук Володимир. Українське малярство Х-ХVIII століть: Проблеми кольору.— Львів : Інститут народознавства НАН України, 1996.
6. Мигаль С.П., Татіївський П.М., Савін В.М., Кузуб І.В. Колір в предметному середовищі: Навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2004. – 104 с.

7. Чарлі Пікард, Джаміла Кнопф, Гувейз, Натан Фоукс. Колір і світло (Від майстрів мистецтва). –К., ArtHuss, 2024.
8. Печенюк Т. Кольорознавство / Т. Печенюк. – К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.
9. Прищенко С. Кольорознавство: навчальний посібник. – К.: Альтпрес., 2010. 354 с.: іл.

10.2 Допоміжна література

- 1.Павельчук Іванна. Постімпресіонізм в українському живописі ХХ століття. Монографія. - К., Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019.
- 2.Павельчук Іва. Художні моделі абстрактного живопису в Україні 1980-2000 - К., Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013.
- 3.Федорук О. Синкретизм генеалогії кольору. Образотворче мистецтво. - 2002. - №1. – С. 48-49.
4. John Gage, Kolor i kultura, przeł. Joanna Holzman. Kraków: Wydawnictwo Universitas, 2008.
5. John Gage. Kolor i znaczenie. Kraków: Wydawnictwo Universitas, 2010.
- 6.Maria Rzepińska, Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego, Warszawa: Arkady, 1989.
7. David Hornung. Kolor. Kurs dla artystów i projektantów. Kraków: Wydawnictwo Universitas, 2009.
8. John T. Drew, Sarah A. Meyer. Zarządzanie kolorem. Warszawa: Arkady, 2013.
9. Gavin Evans. Historia kolorów. Warszawa: Bellona, 2019.
- 10.Gifford Clive. Historia kolorów. Jak kolory kształtowały świat. Wydawnictwo Nasza księgarnia, 2020.
11. Adam Zausznica. Nauka o barwie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PNW, 2024.
12. Stanisław Popek. Barwy i psychika. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2012.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>.

Наочні посібники за тематикою семестрових завдань з методичного фонду кафедри монументального і станкового живопису.

Л И С Т
узгодження робочої навчальної програми
з дисципліни Кольорознавство

(складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за напрямом/спеціальністю В4«Образотворче і реставрація» розробленої старшим викладачем кафедри монументального і станкового живопису Ільїною Т.А.

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – кафедра монументального і станкового живопису	Васкевич О.Є.		26.08.2025р. протокол №1
Випускова кафедра – Монументального і станкового живопису	Васкевич О.Є.		26.08.2025р. протокол №1

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

*Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття*

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
 « _____ »

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ навчальний рік (без змін)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
 КДАДПМД ім. М. Бойчука
 _____. ____ 20__ № ____

Голова НМР

 (підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри

 (назва кафедри)

_____. ____ 20__ № ____
 Завідувач кафедри

 (підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ навчальний рік (зі змінами згідно з додатком _____)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
 КДАДПМД ім. М. Бойчука
 _____. ____ 20__ № ____

Голова НМР

 (підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри

 (назва кафедри)

_____. ____ 20__ № ____
 Завідувач кафедри

 (підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ навчальний рік (зі змінами згідно з додатком _____)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
 КДАДПМД ім. М. Бойчука
 _____. ____ 20__ № ____

Голова НМР

 (підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри

 (назва кафедри)

_____. ____ 20__ № ____
 Завідувач кафедри

 (підпис, ініціали, прізвище)

Голові Науково-методичної ради,
проректорові з навчально-методичної
та виховної роботи
Савіній Л.М.

ПОДАННЯ

Прошу включити до порядку денного наступного засідання Науково-методичної ради питання про затвердження таких робочих програм навчальних дисциплін, розроблених кафедрою _____:

1) з дисципліни _____
(__ кредити), перший (**бакалаврський**) рівень вищої освіти, для студентів галузі знань _____, спеціальності _____
_____, спеціалізації _____;

2) з дисципліни _____
(__ кредити), другий (**магістерський**) рівень вищої освіти, для студентів галузі знань _____, спеціальності _____
_____, спеціалізації _____.

Завідувач кафедри _____

«__» _____ 20__ р.